PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-118

VERSLO PLANO FINANSAVIMUI GAUTI PAGAL LIETUVOS 2007–2013 M. EKONOMIKOS AUGIMO VEIKSMŲ PROGRAMOS IR SANGLAUDOS SKATINIMO VEIKSMŲ PROGRAMOS ŪKIO MINISTERIJOS ADMINISTRUOJAMAS PRIEMONES TURINIO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

1. SANTRAUKA

Aprašoma (iki 1 puslapio), koks juridinis asmuo pristato savo planą, kokia veikla yra ir bus vykdoma, kokia yra verslo galimybė, kuo ji unikali, kas yra tiksliniai klientai ir kokia pridėtinė vertė jiems siūloma, koks rinkos dydis ir konkurencinė aplinka, kokios sąnaudų ir pelno prognozės, koks išorinis finansavimas reikalingas, kokie nustatyti ilgalaikiai tikslai, kokios pagrindinės verslo modelio prielaidos.

2. JURIDINIO ASMENS APRAŠYMAS

2.1. Informacija apie juridinį asmenį:
juridinio asmens pavadinimas, identifikavimo kodas, registracijos dokumento numeris, išdavimo data ir vieta, vietovė, kur įkurta įmonė.
2.2.Dabartinė situacija, tikslai trumpu ir ilgu laikotarpiu.
2.3. Dabartinė organizacija, vadybos komanda.
2.4. Dabartinė veikla, pobūdis ir rezultatai:
informacija apie juridinio asmens veiklos pobūdį pagal įstatus ir ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Nurodomas poklasis, jei neįmanoma, klasė, apimties mažėjimo tvarka, dalis visoje įmonės veikloje.
2.5. Pagrindiniai veiklos rezultatai ir finansinės atskaitomybės (pastarųjų trejų metų) duomenys. *Informacija pateikiama nurodytos lentelės forma. Lentelė pildoma vadovaujantis patvirtintų finansinės atskaitomybės dokumentų duomenimis. Finansinė atsakomybė turi būti sudaryta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu ir Verslo apskaitos standartais, reglamentuojančius buhalterinės apskaitos tvarkymą. Kartu pridedami nurodyto laikotarpio finansinės atskaitomybės dokumentai. (Netaikoma jeigu įmonė veikia mažiau negu vienerius metus).*

Pagrindiniai veiklos rezultatai			
	20... m.	20.... m.	20... m.
Pardavimo pajamos (litais)			
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą (litais)			
Trumpalaikis turtas (litais)			
Ilgalaikis turtas (litais)			
Trumpalaikiai įsipareigojimai (litais)			
Ilgalaikiai įsipareigojimai (litais)			
Įstatinis (pasirašytas) kapitalas * (litais)			
Eksportas (įskaitant išvežimą į ES valstybes) (litais)			
Darbo našumas (proc.) (*vieno darbuotojo per vieną dirbtą valandą sukurta pridėtinė vertė. Pridėtinė vertė įvertinama kaip išlaidų*			

personalui, nusidėvėjimo ir tipinės veiklos pelno suma)			
**Jeigu keitėsi, nurodykite priežastis*			

Tiesioginio eksporto (įskaitant išvežimą į ES valstybes) **struktūra (per pastaruosius trejus metus)**				
Metai	Eksportuojamas produktas (paslauga)	Eksportas vertine išraiška (litais)	%, dalis pardavimo pajamų struktūroje	Šalys, į kurias eksportuojama

3. PRODUKTAI IR PASLAUGOS

3.1. Įmonės situacija ir perspektyvos gamybos (paslaugų) sektoriaus raidos požiūriu:
3.1.1. įmonės situacija šiuo metu ir ateityje;
3.1.2. galimi sektoriaus pokyčiai pagal dabartines tendencijas;
3.1.3. pokyčių įtaka įmonės veiklai ir plėtrai.
3.2. Dabar siūlomi produktai (paslaugos):
3.2.1. gaminami produktai, teikiamos paslaugos (pardavimo apimties mažėjimo tvarka);
3.2.2. informacija apie pagrindines rinkas ir pirkėju;
3.2.3. *kaip tenkinami (netenkinami) vartotojų poreikiai.*
3.3. Projekto poreikio pagrindimas:
3.3.1. Kokios įmonės problemos ar kiti veiksniai paskatino projekto idėją (pvz., išaugę rinkos reikalavimai produkto kokybei, įmonės konkurencingumo mažėjimas ar pan.);
3.3.2. Kokie alternatyvūs gaminiai (paslaugos) buvo svarstytos, kodėl nuspręsta investuoti būtent į šiame verslo plane aprašomų produktų (paslaugų) gamybą (teikimą);
3.4. Naujo produkto (paslaugos) aprašymas:
3.3.1. informacija apie planuojamus gaminti gaminius ir planuojamas teikti paslaugas;
3.3.2. kokioms ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus kategorijoms priskirtina naujų produktų (paslaugų) gamyba (teikimas) ir kodėl;
3.3.3. naujų produktų (paslaugų) pranašumai ir išskirtinės savybės, skiriančios juos nuo dabar esančių rinkoje, produkto originalumas ir inovatyvumas, ypatingos kokybinės charakteristikos;
3.3.4. kaip ir kodėl minėti pranašumai yra svarbūs vartotojams, kaip vartotojų poreikiai bus tenkinami, ir kita specifika.
3.5. Planuojamų gaminti produktų intelektinės nuosavybės klausimai:
3.5.1. ar produktai patentuoti, kur patentuoti, susiję su kokiu nors prekės ženklu ir pan.;
3.5.2. ar produktai bus patentuojami, kur, kam priklausys intelektinė nuosavybė.

4. RINKA IR KONKURENTAI

4.1. Esamos rinkos apibūdinimas:
4.1.1. esama rinkos būklė, kokie svarbiausi verslo aplinkos veiksniai (teisiniai, politiniai, vyriausybinis reguliavimas, technologinis, ekonominis, socialinis ir pan.) daro jai įtaką;
4.1.2. rinkos kitimo tendencijų ir potencialo analizė.
4.2. Prognozuojamos naujo produkto (paslaugos) rinkos aprašymas:
4.2.1. naujos produkto (paslaugos) paklausos ir pasiūlos analizė;
4.2.2. pagrindinės planuojamų gaminti gaminių ir (arba) teikti paslaugų rinkos charakteristikos, įskaitant jų dydį ir prognozuojamą augimą;
4.2.3. naujų gamintojų (paslaugos teikėjų) atėjimo į rinką galimybės (rinkos barjerai);

4.2.4. produktų pakeičiamumo lygis;
4.2.5. pirkėjų galia daryti įtaką produkto kainai ir jautrumas kainai, tiekėjų galia daryti įtaką žaliavų kainoms;
4.2.6. sezoniniai rinkos pakitimai, produkto ciklai ir kita.

4.3. Tikslinių rinkos segmentų apibūdinimas:
4.3.1. kaip rinka gali būti segmentuojama ir į kuriuos segmentus yra orientuotas naujas (patobulintas) produktas;
4.3.2. segmento (-ų) dydžio ir pardavimo masto prognozė (planuojama užimti rinkos dalis (proc.)).

4.4. Konkurentai, pranašumai konkurentų atžvilgiu:
4.4.1. informacija apie konkuruojančius produktus (stipriosios ir silpnosios pusės, produktų panašumai, trūkumai ir vartotojų poreikių atitikimas ir (ar) neatitikimas) ir įmones (įvertinamas konkurencijos laipsnis);
4.4.2. pagrindiniai konkurentai ir kaip planuojama konkuruoti ateityje.

5. RINKODAROS STRATEGIJA

5.1. Dabartinė rinkodaros ir pardavimo strategija:
5.1.1. informacija apie šiuo metu taikomą rinkodaros strategiją;
5.1.2. informacija apie naudojamas rinkodaros priemones.

5.2. Kainodara:
5.2.1. informacija apie produkto (paslaugos) kainą, palyginimas su konkurentų siūlomų panašių (jeigu yra) produktų (paslaugų) kainomis;
5.2.2. kainos nustatymo strategija (metodika, specifika, korekcijos mechanizmas ir pan., svarbiausi veiksniai, darantys įtaką šiems sprendimams);
5.2.3. prielaidos, kuriomis yra remiamasi, nustatant planuojamo produkto (paslaugos) kainą, kad ji būtų patraukli vartotojui;
5.2.4. alternatyvios kainodaros strategijos ir jų pasirinkimo pagrindimas;
5.2.5. informacija apie gaminio gamybos ir (arba) paslaugos teikimo savikainą, pagrindinės savikainos sudedamosios dalys (pastovios ir kintamos) ir platinimo sąnaudos.

5.3. Paskirstymo kanalai:
5.3.1. informacija apie gaminamos produkcijos platinimą, pateikimo vieta ir būdas;
5.3.2. paskirstymo kanalų pasirinkimo pagrindimas, kanalo tarpininkai ir ryšių su jais pagrindas;
5.3.3. optimalus transportavimo mastas, laikas ir priemonės.

5.4. Reklama ir pardavimo skatinimas:
5.4.1. reklamavimo ir pardavimo skatinimo priemonės, skirtos produktui įvesti į rinką, ir jų pasirinkimo pagrindimas;
5.4.2. laikas ir priemonės, skirtos pardavimui skatinti (akcijos, papildomos paslaugos, dovanos ir pan.).

5.5. Rinkodaros veiklos sąnaudos:
5.5.1. rinkodaros veiklos sąnaudų prognozės;
5.5.2. pardavimo, transportavimo, sandėliavimo, užsakymų apdorojimo, atsargų reklamos, asmeninio pardavimo, aptarnavimo ir kitos išlaidos.

6. PRODUKTO (PASLAUGOS), KURIAM PRAŠOMA FINANSAVIMO, GAMYBOS (TEIKIMO) SISTEMA

6.1. Valdymas ir darbuotojų komanda:
6.1.1. informacija apie vadovus ir specialistus, kurie bus atsakingi už produkto (paslaugos) gamybą (teikimą);

6.1.2. kaip vadybos komanda sugebės įgyvendinti planuojamus veiksmus, kokie svarbūs įgūdžiai, žinios ir patirtis reikalingi;
6.1.3. jei komandą būtina sustiprinti, kaip planuojama atrinkti reikalingus darbuotojus.

6.2. Pagrindinio turto ir išteklių aprašymas:

6.2.1. disponuojamas nekilnojamas turtas (pastatai, statiniai, žemė);
6.2.2. įranga ir įrenginiai, kuriuos planuojama panaudoti produkto gamyboje (paslaugos teikime), juridinis turto naudojimo pagrindas.

Turto pavadinimas (žemė, patalpos, įranga ir pan.)	Nuosavybės forma	Kiekis (m^2/t/vnt. ir pan.)	Kokia dalis bus naudojama projekte	Kokioms veikloms vykdyti bus naudojamas

6.3. Planuojamos statybos (infrastruktūros) aprašymas:

6.3.1. numatomi pastatų (infrastruktūros statybos, rekonstrukcijos, modernizavimo darbai);
6.3.2. pastato (infrastuktūros) poreikio pagrindimas;
6.3.3. statybos darbų sąnaudų apskaičiavimo principai, kokie dokumentai įrodo statybos darbų išlaidų dydį (projektinės sąmatos, techniniai projektai, kt.).

6.4. Perkamos įrangos, įdiegiamų technologijų aprašymas (*Visas projekte įsigyjamas materialusis turtas iki jo įsigijimo turi būti naujas (nenaudotas)***):**

6.4.1. numatomi įsigyti įrenginiai, technologijos, licencijos;
6.4.2. įrenginių, technologijų inovatyvumas sektoriaus ir (ar) šalies, ir (ar) Europos mastu;
6.4.3. įrenginių, technologijų poreikio pagrindimas;
6.4.4. įrenginių, technologijų vertės apskaičiavimo principai, kokie dokumentai įrodo išlaidų dydį (turimos sutartys, užsakymai, tiekėjų komerciniai pasiūlymai, kt.).

6.5. Gamybos ar pirkimo sprendimai: kūrimas įmonės viduje ar perkėlimas kitoms organizacijoms*:*

gaminio gamybos arba paslaugos teikimo organizavimas (pačios įmonės pastangomis ir pajėgumais, iškeliant gamybos (teikimo) procesą ar jo dalis į kitas įmones, kita).

6.6. Technologijos ir aplinkosauga:

6.6.1 prognozuojamo laikotarpio gaminių gamybos technologinė schema ir (arba) paslaugų teikimo veiklos aprašymas (arba schema);
6.6.2. technologinės schemos atitiktis planuojamų produktų ar paslaugų pobūdžiui, apimčiai ir kokybei;
6.6.3. aplinkosaugos reikalavimų užtikrinimas;
6.6.4. planuojamo produkto gamybos sąnaudos (tiesioginės vienam vienetui, fiksuotos), gamybos pajėgumai;
6.6.5. turimos licencijos arba kitokie leidimai vykdyti veiklą (nurodyti numerius, pavadinimus, išdavimo datą, galiojimo laiką, išdavusių institucijų pavadinimus (nurodoma tik tuo atveju, jei vykdoma veikla, kuriai prašoma finansavimo, pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus yra licencijuojama arba jai įgyvendinti reikalingas kitokios formos leidimas)).

6.7. Veiklų planas:

6.7.1. veiklų ir darbų, susijusių su gaminio gamyba arba paslaugos teikimu, organizavimo ir vykdymo grafikas;
6.7.2. pagrindinių darbų atlikimo etapai (taikant ketvirčio laiko intervalą), jų užbaigimo terminai ir tarpusavio priklausomybė.

7. FINANSINIS PLANAS

Pateikiamos finansinės prognozės projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytam laikotarpiui nuo investicijų darymo pražios. Finansinių prognozių sudarymo prielaidos turi būti pagrįstos ataskaitinių ir (ar) praėjusių metų finansinės atskaitomybės, ir (ar) statistinės informacijos duomenimis. Finansinių prognozių sudarymo lentelės pildomos, atsižvelgiant į buhalterinei apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti taikomus metodus ir taisykles. Pateikiami du scenarijai: naudojant Europos Sąjungos paramą ir be Europos Sąjungos paramos.

7.1. Investicijos ir finansavimo šaltiniai:

7.1.1. investicijų poreikis projektui įgyvendinti: įsigyjamas ilgalaikis (materialusis ir nematerialusis) ir trumpalaikis turtas (apyvartinių fondų formavimas);

7.1.2. investavimo terminai ir etapai, galimi investuotojai;

7.1.3. planuojami finansavimo šaltiniai (nuosavos lėšos, bankų ir kitų kredito įstaigų, juridinių asmenų paskolos ir kiti šaltiniai);

7.1.4. planuojama finansinė parama ir paskolų priežiūra: esamų ir planuojamų paskolų, finansinės nuomos (lizingo), tiekėjų kreditų, produkcijos supirkėjų išankstinio (avansinio) mokėjimo sąlygos, paskolos draudimas (turto įkeitimas, garantijos), paskolų grąžinimas ir palūkanų mokėjimas, kt.

7.2. Dabartinis ir prognozuojamas balansai:

7.2.1. prielaidos, naudojamos balansams prognozuoti;

7.2.2. įmonės einamųjų ir prognozuojamų metų balansai visam projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytam laikotarpiui;

7.2.2. dabartinio ir prognozuojamo ilgalaikio turto bei jo vertės lentelė, kurioje nurodoma balansinė ir rinkos vertė bei nusidėvėjimas;

7.2.3. apyvartinio kapitalo poreikiai;

7.2.4. kiti svarbiausi rodikliai atsižvelgiant į veiklos rūšį.

7.3. Dabartinis ir prognozuojamas pelnas (nuostolis):

7.3.1. įmonės pelno (nuostolio) prognozė einamiesiems metams ir visam projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytam laikotarpiui;

7.3.2. duomenų prognozių prielaidos, sąnaudų suskirstymo į pastovias ir kintamas arba gamybos ir pridėtines pagrindimas.

7.4. Dabartiniai ir prognozuojami pinigų srautai:

7.4.1. įmonės pinigų srautų prognozė (ataskaita) projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytam laikotarpiui;

7.4.2. naujo produkto gamybos pinigų srauto prognozė projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytam laikotarpiui.

7.5. Planuojamos investicijos į naujo produkto (paslaugos) gamybą (teikimą) efektyvumo įvertinimas:

Vertinamas investicijos efektyvumas, naudojant pateiktų pelno (nuostolių), pinigų srautų ir balanso lentelių duomenis. Apskaičiuojami rodikliai: lūžio taškas, pinigų srautų grynoji dabartinė vertė, investicijų atsipirkimo laikas, pajamų ir išlaidų santykis.

Pateikiami duomenis iki lūžio taško, bet ne trumpiau kaip 5 metams po projekto pabaigos			
Investicijos atlikimo metai	Numatomos gauti grynosios pajamos *(veiklos pajamos, atėmus veiklos išlaidas)*	Diskonto norma*	Numatomų gauti grynųjų pajamų grynoji dabartinė vertė
20...			
20...			
20...			

...			
Iš viso			
**Lietuvos banko nustatyta 1–5 metų trukmės paskolų litais vidutinė metų palūkanų norma*			

8. PRIELAIDOS IR RIZIKA

Didžiausia projekto rizika *(pvz., finansinė, technologinė, aplinkosaugos, socialinė, institucinė, politinė ir pan.)* **ir rizikos mažinimo priemonės**	
Rizika, rizikos poveikis projektui	Rizikos mažinimo priemonės

9. PRIEDAI

Pateikiama informacija, kuri gali būti svarbi vertinant verslo planą ir nebuvo pateikta verslo plane: diagramos, planai, finansiniai duomenys, rinkos tyrimai, preliminarios sutartys su pirkėjais ir pan.

_____